

ماده دوازده قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور

لایحه یک فوریتی دولت در خصوص «رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» که در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۴،۰۲،۰۱ تصویب و به تایید شورای نگهبان رسید و به قانونی به همین عنوان تبدیل شد، در ماده ۱۲ خود به موضوعات مربوط به بهره‌وری به ویژه بهره‌وری انرژی می‌پردازد. آنچه در ادامه می‌خوانید ماده ۱۲ این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن است که به عنوان یک قانون مترقی برای فعالان حوزه‌های اقتصادی به ویژه نفت و نیرو بسیار قابل تامل است.

ماده ۱۲ - قانون «رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»: به کلیه وزارتخانه‌ها به ویژه نفت و نیرو و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها و سازمان‌ها و موسسات دولتی و کلیه دارندگان عنوان و ردیف در قوانین بودجه کل کشور اجازه داده می‌شود سالانه تا سقف یکصد میلیارد دلار به صورت ارزی و پانصد هزار میلیارد ریال به صورت ریالی که هر ساله تا سقف نرخ تورم سال قبل تعدیل می‌شود، در موارد مربوط به بندهای ذیل این ماده که سرمایه‌گذاری یا اقدام اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی یا داخلی با اولویت بخش‌های خصوصی یا تعاونی به تولید، صادرات، ارتقای کیفیت، صرفه‌جویی یا کاهش هزینه در تولید کالا یا خدمت و زمان و بهبود کیفیت محیط‌زیست و یا کاهش تلفات جانی و مالی می‌انجامد برای نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی و کالاهای و خدمات قابل صادرات یا واردات به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی به نرخ روز ارز بازار آزاد یا معادل ریالی آن با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه‌های متعلقه و برای سایر موارد با قیمت‌های غیریارانه‌ای با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه‌های متعلقه قرارداد منعقد کنند. دولت مکلف است:

۱- کالا یا خدمت تولیدشده یا صرفه‌جویی شده و منافع یا ارزش حاصله را حسب مورد و از محل درآمد، صرفه‌جویی، منافع یا ارزش حاصله خریداری کند.
۲- اصل و سود سرمایه‌گذاری و حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه‌های متعلقه یا منافع اقدام موضوع این ماده را به آنان پرداخت کند.
در صورت تامین تمام یا بخشی از منابع مورد نیاز اجزای (۱) و (۲) از بودجه کل کشور، ضمن مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور از طریق خزانه‌داری کل کشور اقدام می‌شود.

اشخاص فوق می‌توانند طبق قرارداد یا مجوز صادره نسبت به فروش کالا یا خدمت تولیدشده یا صرفه‌جویی شده و منافع یا ارزش حاصله از سرمایه‌گذاری یا اقدام در داخل یا خارج کشور و یا بهره‌برداری و استفاده از آنها اقدام کنند.

الف - طرح‌های نفت و گاز از جمله افزایش ظرفیت تولید نفت خام، گاز و میعانات گازی با اولویت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت پالایش نفت‌خام و میعانات گازی، افزایش تولید محصولات پتروشیمی، ذخیره‌سازی نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی مخازن مشترک در مخازن غیرمشترک و داخل کشور، ذخیره‌سازی گاز در فصول کم‌مصرف برای استفاده در فصول پرمصرف، تبدیل درجای نفت و گاز و میعانات گازی به محصول یا برق، تزریق گاز به میادین داخلی، رشد صادرات و عبور (ترانزیت) و معاوضه (سواپ) نفت‌خام، میعانات گازی و گاز و فرآورده‌های نفتی، جلوگیری از سوختن گازهای همراه نفت و میعانات گازی و جایگزینی گاز داخلی یا وارداتی با فرآورده‌های نفتی ذی‌ربط و کلیه طرح‌هایی که به افزایش تولید یا صرفه‌جویی در مصرف نفت‌خام و میعانات گازی و گاز و فرآورده‌های نفتی بیانجامد.

ب - طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخش‌های مختلف از جمله صنعت با اولویت صنایع انرژی‌بر و حمل و نقل عمومی و ریلی درون و برون شهری و ساختمان، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، گسترش استفاده از گاز طبیعی فشرده یا مایع یا گاز مایع شده با اولویت شهرهای بزرگ و مسیر راه‌های اصلی بین شهری، تولید و یا جایگزین کردن خودروهای

برداشت نداریم. بدیهی است افزایش برداشت از مخازن باید با انجام مطالعات و با برنامه باشد. افزایش برداشت غیرصیانتی از مخزن، موجب خسارت جبران ناپذیری به مخزن می‌شود. اولویت سوم «پروژه‌های بهره‌وری انرژی» است. این اولویت نیز مصداق عینی استفاده بهینه از ثروت ملی است.

بهره‌وری پایین در تولید، ذخیره و استفاده از انرژی آن‌چنان عیان است و به طور مکرر نیز بیان شده است که نیازی به ارایه آمار و ارقام در این زمینه نیست. هدر دادن ثروت ملی به این آشکاری در هیچ یک از سرمایه‌های ملی کشور اتفاق نیفتاده است (البته مسأله آب نیز موضوع خاص خود را دارد که متأسفانه آن‌هم عیان و آشکار است). صرفه‌جویی و جلوگیری از هدر رفتن انرژی، به نظر می‌رسد یکی از طرح‌های کم‌هزینه و شاید مهم‌ترین آنها باشد. برای انجام این مهم، در درجه اول کار فرهنگی نیاز است که می‌توان این کار فرهنگی را با اجرای برنامه‌هایی از مدارس ابتدایی شروع و تا سخنرانی‌ها و خطابه‌های نماز جمعه و جماعت و برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی و سینمایی ادامه داد. برای مصرف‌کننده باید روشنگری کرد که قیمت واقعی انرژی که آنرا مصرف و بعضاً هدر می‌دهد چقدر است و اگر واقعاً باید برای آن وجهی پرداخت می‌کرد چه درصدی از حقوق ماهیانه‌اش را باید بابت آن اختصاص می‌داد. همچنین لازم است، علاوه بر خانوارها، طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخش‌های مختلف از جمله صنعت و حمل و نقل نیز به مورد اجرا گذاشته شود. خوش‌بختانه محمل قانونی و زمینه اجرای طرح‌های مربوط به سه اولویت پیشنهادی بالا پیش‌تر با تصویب و ابلاغ «قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»، آماده شده است. با نگاهی به ماده ۱۲ این قانون به ویژه بندهای الف، ب و پ و همچنین آیین‌نامه اجرایی آن ملاحظه می‌شود که زمینه انجام فعالیت‌های مرتبط وجود دارد. شایان ذکر است که در اجلاس اخیر پاریس که بیانیه آن نیز به تصویب اعضا رسیده، همه کشورها از جمله ایران

با کاهش گازهای گلخانه‌ای موافقت کردند که این نیز به معنی صرفه‌جویی در مصرف انرژی تلقی می‌شود. MEET

درد و این مهم نیز در قراردادهای جدید نفتی و طرح‌ها و پروژه‌های پیشنهادی نیز دیده شده است، بنابراین نهایی‌سازی مدل جدید از ابزار لازم برای توسعه صنعت نفت است. سستی و تأخیر در ارایه مدل جدید قراردادها (IPC) قراردادها زیان‌بار است. وزارت نفت باید هرچه سریع‌تر نظرات و پیشنهادها را بررسی کرده و آنچه را که به ارتقاء محتویات IPC منجر می‌شود بپذیرد و بهانه‌گیری‌ها را نیز با جدیت رد کرده و مدل جدید را برای بستن قراردادهای IPC جدید ارایه کند.

برای توسعه صنعت نفت در حال حاضر سه اولویت به شرح زیر پیشنهاد می‌شود: اولویت اول: توسعه میادین مشترک، اولویت دوم: افزایش ضریب برداشت از میادین توسعه یافته، اولویت سوم: پروژه‌های بهره‌وری انرژی.

استفاده بهینه، درست و به موقع از ثروت ملی کشور به ویژه ذخایر نفت و گاز از مهم‌ترین اولویت‌ها است. در حالی که همسایگان بی‌مه‌با و حریصانه استخراج از میادین مشترک را از مدت‌ها پیش شروع کرده‌اند اهمیت استفاده به موقع از ذخایر و میادین مشترک دو چندان می‌شود، از این رو اولویت اول برای توسعه صنعت نفت، توسعه میادین مشترک است. دولت، فارغ از هرگونه مرادفات و سیاست‌ها و سنگ‌اندازی‌های همسایگان جنوبی برای عدم استفاده ایران از حق قانونی خود، ناچار است، مذاکره با همسایگان را در اولویت کاری خود قرار داده و استخراج از میادین مشترک را با انجام مذاکرات - همانند آنچه که در برجام اتفاق افتاد- به طریق عادلانه به سرانجام برساند. بدیهی است توسعه میادین مشترک، نیاز به سرمایه‌گذاری به ویژه سرمایه‌گذاری خارجی

اولویت‌های صنعت نفت از نگاه یک مدیر رفع موانع تولید رقابت پذیر

حسن هاشمی

رئیس هیات مدیره انجمن صنفی شرکت‌های مهندسی و ساخت صنایع نفت و نیرو

آیین‌نامه اجرایی ماده دوازده قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور

(در صورت امکان صادرات پس از کسر هزینه و جریمه‌ها) و یا میانگین وزنی فروش داخلی و صادراتی برای برق و گاز و مابه‌التفاوت قیمت تمام شده و تکلیفی آب.

ج- در مورد طرح‌های کاهش تلفات طرح‌های افزایش بازدهی و انرژی‌های نو و تجدیدپذیر در شبکه‌های برق مبنای محاسبه سوخت صرفه‌جویی شده میانگین وزنی مصرف واقعی قیمت سوخت مایع و گاز طبیعی خواهد بود.

د- درخصوص گاز طبیعی صرفه‌جویی شده در نیروگاه‌ها، وزارت نفت مکلف است با درخواست سرمایه‌گذار معادل ارزش سوخت صرفه‌جویی شده (با قیمت صادراتی)، را به صورت نفت خام به قیمت صادراتی روز در مبادی صادراتی تحویل و یا وجه آن را با رعایت ماده (۶) این آیین‌نامه به سرمایه‌گذار پرداخت کند و هم‌زمان مراتب را جهت تسویه حساب به خزانه‌داری کل منعکس و در حساب‌های فی‌مابین منظور کند.

ماده ۴- صلاحیت حرفه‌ای، توانایی تأمین سرمایه و صلاحیت انجام کار اشخاص متقاضی انجام کار با وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های تابعه و وابسته آن‌ها حسب مورد به تأیید وزیر یا مقام مجاز از سوی وی و در خصوص سایر دستگاه‌های مستقل به تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی می‌رسد.

ماده ۵- به منظور جلوگیری از ایجاد انحصار و موقعیت ویژه، دستگاه‌های اجرایی موظفند قراردادهای موضوع این آیین‌نامه را با رعایت قانون برگزاری مناقصات منعقد کنند. همچنین در مواردی که سرمایه‌گذاری و صرفه‌جویی حاصله، در تاسیسات متعلق به بخش خصوصی یا تعاونی صورت می‌گیرد، نباید قیمت قرارداد و یا مبلغ بازپرداخت سرمایه‌گذاری از قیمت‌های مشابه قراردادهای منعقد در مناقصه، بالاتر باشد.

ماده ۶- در مواردی که بازپرداخت سرمایه‌گذاری و یا پرداخت بهای کالا یا خدمت تولیدی و یا پرداخت بلاعوض صرفه‌جویی مورد قرارداد از محل درآمد عمومی دولت تأمین می‌شود، بازپرداخت با پیش‌بینی و تصویب در بودجه سالانه و صرفاً پس از واريز درآمد اضافی یا صرفه‌جویی حاصله به خزانه و از محل ردیف‌های مصوب مربوط صورت می‌گیرد.

تبصره - در مواردی که بازپرداخت از طریق بخشی از نفت و گاز تولیدی و یا فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی صورت می‌گیرد، وزارت نفت از طریق شرکت‌های تابعه، پس از پرداخت به سرمایه‌گذار (طبق جداول مصوب شورای اقتصاد) مراتب را جهت منظور کردن پرداخت‌ها به حساب بدهکاری دولت و تسویه حساب به خزانه‌داری کل کشور اعلام می‌کند.

ماده ۷- در کلیه قراردادهای موضوع این آیین‌نامه، توجیه فنی - اقتصادی و زیست‌محیطی، برتری فن‌آوری نسبت به سطح موجود کشور، نحوه اندازه‌گیری و صحه‌گذاری (M&V)، امکان‌پذیری بازپرداخت از محل درآمد حاصله، جدول دریافت و بازپرداخت سرمایه‌گذاری صورت گرفته به شرح بند (۲) ماده (۱۲) قانون، یا بهای محصولات مورد خرید حسب مورد، سقف تعهدات دولت (در مورد افزایش درآمد عمومی و یا کاهش هزینه عمومی) و پرداخت بلاعوض بابت جبران سرمایه‌گذاری و یا یارانه صرفه‌جویی‌های انجام شده، با پیشنهاد وزارتخانه ذیربط به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

این مصوبه را اسحاق جهانگیری؛ معاون اول رییس جمهور، برای اجرا ابلاغ کرده است.

آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت و نیرو حسب مورد حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۲ - قانون «رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»:

هیات وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۲۱ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت و نیرو و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴-، آیین‌نامه اجرایی ماده یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور که در این آیین‌نامه به اختصار «قانون» نامیده می‌شود، می‌توانند به منظور صرفه‌جویی در مصرف نهاده‌ها و کاهش هدر رفت، تلفات و هزینه‌ها، افزایش تولید کالاها و خدمات و سایر موارد مذکور در ماده (۱۲) قانون که منجر به افزایش درآمد یا کاهش هزینه شود، در زمینه وظایف مصوب خود قراردادهای لازم را در چارچوب قوانین و مقررات با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی با اولویت بخش خصوصی یا تعاونی منعقد کرده و ترتیبی اتخاذ کنند که سرمایه‌گذاری یا اقدام صورت گرفته مطابق بند (۲) ماده (۱۲) قانون، صرفاً از محل درآمد اضافی و یا صرفه‌جویی ایجاد شده بازپرداخت شود.

ماده ۲- خرید کالا و یا خدمت تولیدشده در اجرای قراردادهای موضوع این آیین‌نامه توسط دستگاه‌های اجرایی صرفاً در مواردی که قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی دولت را مجاز به دخالت می‌داند- تا سقف سرمایه‌گذاری صورت گرفته- انجام می‌شود. در خصوص سرمایه‌گذاری در طرح‌های نفت و گاز و بهینه‌سازی که منجر به کاهش مصرف سوخت شود، بازپرداخت سرمایه‌گذاری از محل صرفه‌جویی سوخت و یا درآمد حاصل از اجرای طرح، پس از تصویب شورای اقتصاد توسط شرکت‌های تابعه وزارت نفت تضمین می‌شود. در سایر موارد مقرر در ماده (۱۲) قانون، سرمایه‌گذار می‌تواند طبق قرارداد یا مجوز صادره، راساً به فروش محصول و یا صدور کالا و خدمات تولیدی به خارج کشور و یا بهره‌برداری و استفاده از آنها اقدام کند.

ماده ۳- در مورد پرداخت بلاعوض بابت جبران سرمایه‌گذاری و یا یارانه صرفه‌جویی حامل‌های انرژی و آب و کالاهای یارانه‌ای، حداکثر کمک متناسب با سطح فن‌آوری بکار رفته تا سقف سرمایه‌گذاری صورت گرفته و یا دوره زمانی صرفه‌جویی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد (هر کدام که کمتر باشد) به یکی از صورت‌های زیر (به ترتیب اولویت) انجام می‌شود:

الف- در خصوص سوخت‌های صرفه‌جویی شده و آب، تحویل همان میزان از همان حامل انرژی یا آب (پس از کسر بهای داخلی آن) و اجازه فروش و صادرات.

ب- پرداخت بلاعوض به میزان مابه‌التفاوت قیمت داخلی و صادراتی سوخت صرفه‌جویی شده در همان سال برای فرآورده‌های نفتی و گاز

کاهش هزینه‌ها، حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و در سایر موارد، وزارتخانه‌های ذی‌ربط و شرکت‌های تابعه موظفند به سرمایه‌گذار یا اقدام کننده، پرداخت کنند و هم‌زمان به حساب بدهکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و تسویه حساب کنند. در مواردی که در اثر سرمایه‌گذاری یا اقدامات موضوع این ماده، درآمد دستگاه‌های اجرایی یا شرکت‌های دولتی کاهش یابد، دولت مکلف به جبران معادل کاهش درآمد دستگاه‌های اجرایی یا شرکت‌های دولتی مربوط است.

حکم این تبصره شامل بندهای الف) و ب) ماده (۸۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نمی‌شود.

تبصره ۴- بازپرداخت تعهدات دولت موضوع بند (ت) این ماده از محل درآمد‌های حاصل از اجرای طرح‌ها در قوانین بودجه سنواتی صورت می‌گیرد.

تبصره ۵- در اجرای بندهای این ماده اولویت با سرمایه‌گذارانی است که نفت‌خام، میعانات گازی و یا فرآورده‌های نفتی را برای تسویه تعهدات دولت قبول می‌کنند.

تبصره ۶- ارزش سوخت و یا انرژی صرفه‌جویی شده بر اساس نوع و ترکیب سوخت مصرفی در دوره یک‌سال قبل از انعقاد قرارداد و طبق قیمت‌های صادراتی و یا وارداتی محاسبه و منظور می‌شود.

تبصره ۷- به وزارتخانه‌های مذکور اجازه داده می‌شود در صورت نیاز آب، برق، گاز و فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای تولید یا صرفه‌جویی شده را از اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی، خصوصی یا تعاونی حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و برای سایر موارد به قیمت‌های غیریارانه‌ای از آنان و یا سایر سرمایه‌گذاران در این زمینه خریداری یا برای ایجاد اشتغال و اجرای طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای در هر استان و هر شهرستان سرمایه‌گذاری کنند. در صورت تمایل سرمایه‌گذار می‌تواند کالا یا خدمت تولید یا صرفه‌جویی شده را در داخل یا خارج به فروش برساند.

تبصره ۸- به منظور کاهش هزینه‌ها و تشویق به کاهش مصرف در کالاها و خدمات یارانه‌ای به وزارتخانه‌های مذکور و شرکت‌های تابعه و وابسته ذی‌ربط به آن‌ها در این ماده اجازه داده می‌شود با تصویب شورای اقتصاد مصارف کمتر از حد معین، آب، برق، گاز، فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای را با توجه به فصل، منطقه جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان، متناسب با کاهش مصرف به حداقل قیمت و یا صفر کاهش دهد.

چگونگی اجرای این تبصره با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی شامل تعیین حد معین برای مصارف مناطق جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان و مقدار و قیمت مصرف تا دوامه پس از ابلاغ این قانون به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

کم مصرف و یا برقی با خودروهایی پرمصرف و فرسوده و کاهش هزینه‌های حمل بار و مسافر و کاهش دموارژ (خسارت تأخیر) کشتیها و طرح‌های حمل و نقل ریلی، جاده‌ای، دریایی، هوایی اعم از زیرساخت ها و وسایل حمل و نقل، طرحهایی که به کاهش گازهای گلخانه ای منجر می‌شود، ماشین آلات و واحدهای تولیدی بخش کشاورزی.

پ - طرح‌های احداث نیروگاه با بازدهی (راندمان) بالا، افزایش تولید و بازدهی حرارتی نیروگاه‌ها که منجر به افزایش بازدهی حرارتی و ترکیب برق، سرما و (CHP) شود، با اولویت نصب بخش بخار در نیروگاه‌های چرخه (سیکل) ترکیبی اعم از ترکیب برق و گرما، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش تلفات انرژی در تولید و (DG) و مولدهای مقیاس کوچک (CCHP) گرما، توزیع، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف برق و انرژی، برقی کردن چاه‌های کشاورزی با اولویت استفاده از منابع انرژی‌های نو از جمله انرژی خورشیدی، جایگزینی مصرف برق به جای گاز یا فرآورده‌های نفتی در مناطقی که توجیه اقتصادی دارد و افزایش سهم صادرات و عبور (ترانزیت) برق، تولید برق از تلفات گاز و سوخت کارخانجات.

ت- طرح‌های احداث سد، بندر، آب و فاضلاب، طرح‌های جلوگیری از شوری و کاهش کیفیت آب، شیرین کردن آب شور و تولید آب شیرین با استفاده از روش‌های مختلف با اولویت روش‌های حرارتی بازیافتی، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف آب با کاهش تلفات آب در انتقال و توزیع، مهار و بهره‌برداری بهینه از آب‌های داخلی، مشترک و مرزی و آب‌هایی که به دریا می‌ریزد و طرح‌های جمع‌آوری و دفع بهداشتی فاضلاب و کلیه طرح‌هایی که به بهبود کیفیت و کاهش مصرف آب می‌انجامد، طرح‌های زهکشی اراضی کشاورزی و شیوه‌های نوین آبیاری، تضمین خرید آب یا اجازه فروش آب به سرمایه‌گذاران در کلیه موارد از جمله شرب و بهداشت، صنعت، کشاورزی و آبیاری

ث - سایر طرح‌هایی که به ارتقای کیفیت یا کمیت کالاها و خدمات تولیدی یا صرفه‌جویی و جلوگیری از هدر رفتن سرمایه‌های انسانی، مالی، محیط‌زیست و زمان منجر می‌شوند.

تبصره ۱- توجیه فنی و اقتصادی و زیست‌محیطی، زمان‌بندی اجراء و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هر یک از طرح‌هایی که نیاز به تعهد دولت دارد با پیشنهاد وزارتخانه ذی‌ربط به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. شورای اقتصاد مکلف است حداکثر تا مدت یک ماه پس از وصول هر طرح به دبیرخانه آن، رسیدگی و تعیین تکلیف کند.

تبصره ۲- صندوق توسعه ملی و بانک‌های عامل موظفند به طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی این ماده با اولویت، تسهیلات ارزی و ریالی پرداخت کنند.

تبصره ۳- در مواردی که سرمایه‌گذاری یا اقدامات اشخاص موضوع این ماده منجر به افزایش درآمد عمومی و یا کاهش هزینه‌های عمومی شود، تعهد بازپرداخت اصل و سود سرمایه‌گذاری و حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه‌های متعلقه با منافع و عواید حاصل از اقدامات، به میزان و ترتیبی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد به عهده دولت است.

وزارت نفت مکلف است حقوق متعلق به سرمایه‌گذار یا اقدام‌کننده را مطابق مصوبه شورای اقتصاد از محل افزایش درآمد حال یا آتی یا